

Waterschap
Rivierenland

Calamiteitenplan
van
Waterschap Rivierenland

opgesteld door:
vastgesteld door:
vastgesteld op:
status:

dhr. drs. E.F.M. Janssen
college van dijkgraaf en heemraden Waterschap Rivierenland
9 april 2013 (geactualiseerd op 11 augustus 2016)
definitief

Inhoud**Bladzijde**

1	Inleiding.....	3
1.1	Kader, doel en doelgroep.....	3
1.2	Uitgangspunten.....	3
1.3	Afbakening	4
2	Risicoanalyse	4
2.1	Omschrijving	4
2.2	Overzicht	5
2.3	Overige risico's.....	6
3	Opschaling en fasering.....	6
3.1	Uitgangspunten voor de opschaling	6
3.2	Organisatie van melding, alarmering en opschaling.....	7
3.3	De relatie met de GRIP fasering.....	8
3.4	Nafase	9
4	Calamiteitenorganisatie en werkwijze.....	9
4.1	Opbouw en taakverdeling.....	9
4.2	Teams, rollen en taken.....	10
4.3	Schema van de calamiteitenorganisatie	12
4.4	Werkwijze van het veld en de teams.....	13
5	Bijzondere bevoegdheden	14
5.1	Intern	14
5.2	Extern.....	14
6	Netwerk.....	15
6.1	Algemene en functionele keten.....	15
6.2	De liaisons in de veiligheidsregio's	15
6.3	Informereren, waarschuwen en alarmeren	16
7	Borging	17
7.1	Visie en doelstellingen	17
7.2	Calamiteitenzorgsysteem	17
7.3	Borging.....	19
	Bijlagen.....	19

1 Inleiding

1.1 Kader, doel en doelgroep

Waterschap Rivierenland is beheerder van waterstaatswerken. Er zijn omstandigheden die het functioneren van waterstaatswerken ernstig in gevaar brengen. Dat zijn zogeheten watergerelateerde calamiteiten. Het waterschap treedt op bij calamiteiten om de schadelijke gevolgen te voorkomen of te beperken. Dat is calamiteitenbestrijding. Artikel 5.29 van de Waterwet verplicht het Dagelijks Bestuur van het waterschap om een plan vast te stellen waarin staat hoe het waterschap calamiteiten bestrijdt.

Dit calamiteitenplan biedt een kader voor het optreden van Waterschap Rivierenland bij calamiteiten. Het doel van dit plan is tweeledig:

1. Op hoofdlijnen vastleggen hoe het waterschap zich organiseert en optreedt bij calamiteiten;
2. Betrokken medewerkers, bestuurders en netwerkpartners daarover informeren.

Het calamiteitenplan is bestemd voor de leden van de calamiteitenorganisatie en de netwerkpartners.

Bij het opstellen van dit calamiteitenplan is rekening gehouden met de crisisplannen van de betrokken veiligheidsregio's, de calamiteitenplannen van andere betrokken waterbeheerders en relevante landelijke planvorming.

1.2 Uitgangspunten

Voor de calamiteitenorganisatie van Waterschap Rivierenland gelden de volgende uitgangspunten:

- De calamiteitenorganisatie is een afspiegeling van de normale organisatie. De teams van de calamiteitenorganisatie representeren de hiërarchische niveaus van het waterschap;
- Bij een calamiteit kantelt de organisatie en worden, afhankelijk van de ernst en omvang, één of meer delen van de calamiteitenorganisatie actief. Dit heet opschalen;
- Na opschaling heeft de calamiteitenbestrijding prioriteit boven de normale werkzaamheden;
- Medewerkers van Waterschap Rivierenland zijn verplicht om deel te nemen aan de calamiteitenorganisatie;
- De rollen in de calamiteitenorganisatie sluiten zoveel mogelijk aan op de normale functies;
- Elke rol kent enkele competenties voor het ontwikkelen van gewenste persoonskenmerken;
- Voor de continuïteit is er een meervoudige bezetting van teams en rollen.

Uitgangspunten voor de calamiteitenbestrijding zijn:

- De calamiteitenbestrijding bouwt voort op de dagelijkse praktijk. De activiteiten van de leden van de calamiteitenorganisatie liggen in het verlengde van hun dagelijkse werkzaamheden, evenals hun contacten met netwerkpartners;
- Bij de calamiteitenbestrijding ligt de focus van het waterschap op het goede functioneren van de beheerde waterstaatswerken;
- Veiligheidsregio's zijn belast met het voorbereiden op en het organiseren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en daardoor de belangrijkste netwerkpartner van het waterschap;

- Er is een scheiding tussen uitvoering en beleid. Medewerkers in het veld bestrijden de calamiteit met maatregelen, medewerkers op kantoor bedenken en organiseren oplossingen voor knelpunten;
- Het beeld over de calamiteitenbestrijding bij het publiek is van invloed op het imago van het waterschap. Met crisiscommunicatie beoogt Waterschap Rivierenland een juist beeld van de calamiteit naar buiten te brengen;
- Als een veiligheidsregio betrokken is, verzorgt die de crisiscommunicatie voor publiek en media en levert Waterschap Rivierenland daaraan een inhoudelijke bijdrage.

1.3 Afbakening

Dit plan gaat over het bestrijden van watergerelateerde calamiteiten. Dit plan betreft niet het bestrijden van crises en rampen. Een crisis is een situatie waarin een vitaal belang van de samenleving wordt aangetast. Een ramp is een zware ongeval of andere gebeurtenis waarbij het leven en de gezondheid van veel personen, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate zijn geschaad of worden bedreigd. Veiligheidsregio's en gemeenten zijn daar verantwoordelijk voor. Indien bij een calamiteit de vitale belangen, het leven en de gezondheid van personen, het milieu of grote materiële belangen in het geding zijn, waarschuwt of alarmeert het waterschap de veiligheidsregio.

Dit plan betreft ook niet het bestrijden van incidenten. Incidenten voor het waterschap zijn ongewenste gebeurtenissen die de medewerkers van het waterschap binnen het dagelijkse werk oplossen. Hierbij is het niet nodig om een beroep te doen op de calamiteitenorganisatie. Incidenten die zich mogelijk tot een calamiteit ontwikkelen zijn potentiële calamiteiten. De aanpak daarvan staat wel in dit plan.

In dit plan staat op welke risico's het waterschap zich voorbereidt, hoe het zich organiseert tijdens calamiteiten en hoe het daarbij samenwerkt met netwerkpartners. Naast dit calamiteitenplan heeft Waterschap Rivierenland nog acht calamiteitenbestrijdingsplannen. In die acht plannen staan concrete indicatoren voor het opschalen, de specifieke organisatie en werkwijze, concrete bestrijdingsmaatregelen en bijzondere afspraken met netwerkpartners. Er zijn calamiteitenbestrijdingsplannen voor hoogwater op de rivier, stormvloed vanuit zee, regionale keringen, wateroverlast, watertekort, waterkwaliteit, zuiveringen en niet watergerelateerde risico's.

2 Risicoanalyse

2.1 Omschrijving

Een risico is de kans dat een gevaar optreedt maal het effect dat een opgetreden gevaar heeft. Het waterschap is beheerder van waterstaatswerken. Dat zijn oppervlaktewateren, bergingsgebieden, waterkeringen of ondersteunende kunstwerken. Het waterschap beheert ook zuiveringstechnische werken. Voor het waterschap zijn relevante risico's alle omstandigheden die de goede staat en het functioneren van waterstaatswerken of zuiveringstechnische werken aantasten of bedreigen. Dat zijn de zogeheten watergerelateerde risico's.

Het betreft hier de watergerelateerde risico's binnen het beheergebied van Waterschap Rivierenland. Dat gebied ligt tussen de grote rivieren Rijn en Maas en loopt vanaf de grens met Duitsland tot aan de rivier De Noord. Het is 201.000 hectare groot. Er wonen 950.000 inwoners. In dat gebied heeft het waterschap de volgende drie taken:

- Waterkering, het keren van rivierwater met dijken en kunstwerken;

- Watersysteem, zorgen voor voldoende water en voor schoon water;
- Waterketen, zorgen voor het zuiveren van afvalwater.

Daartoe beheert WSRL de volgende objecten:

- 1070 km primaire en regionale keringen (dijken en kades);
- 4250 km watergangen, 243 poldergemalen en 1987 stuwen;
- 38 zuiveringsinstallaties, 177 rioolgemalen en 538 km persleiding.

De voor het waterschap relevante risico's hebben feitelijk betrekking op deze objecten.

2.2 Overzicht

Tabel met watergerelateerde risico's van Waterschap Rivierenland

Risico	Oorzaken	Kans per jaar	Effect
falende primaire waterkering	hoge rivierafvoeren	norm 1/1000 dreigend 1/100 waakzaam 1/10	<ul style="list-style-type: none"> • overstroming van dijkeringen met meerdere meters water • mogelijk honderden dodelijke slachtoffers • mogelijk miljarden euro's schade
	stormvloed vanuit zee	norm 1/2000 dreigend 1/200 waakzaam 1/20	<ul style="list-style-type: none"> • gedeeltelijke overstroming van dijkering met enkele meters water • mogelijk tientallen dodelijke slachtoffers • mogelijk honderden miljoenen euro's schade
falende regionale keringen	hoge waterstanden in de boezems	norm 1/100 dreigend 1/20 waakzaam 1/10	<ul style="list-style-type: none"> • overstroming lager gelegen gebieden met meerdere decimeters water • mogelijk ernstige hinder voor bewoners • mogelijk tientallen miljoenen euro's schade
falend watersysteem	wateroverlast door extreme neerslag	normen: 1/10 gras 1/10 natuur 1/25 akkers 1/50 tuinbouw 1/100 bebouw dreigend 1/5 waakzaam 1/2	<ul style="list-style-type: none"> • overstroming meerdere lager gelegen gebieden met enkele decimeters water • mogelijk ernstige hinder voor bewoners • mogelijk tientallen miljoenen euro's schade
	wateroverlast door uitvallen gemaal of achterstallig onderhoud (maaien en baggeren)	schatting 1/10	<ul style="list-style-type: none"> • overstroming bemalingsgebied met enkele decimeters water • mogelijk hinder voor bewoners • mogelijk tonnen euro's schade
	watertekort door een langdurige periode van weinig neerslag in combinatie met extreem lage rivierwaterstanden, hoge temperaturen	schatting 1/5	<ul style="list-style-type: none"> • schade aan regionale keringen door uitdroging • ecologische schade door verzilting en verdroging van natuurgebieden • economische schade aan landbouw door gebrek aan

Risico	Oorzaken	Kans per jaar	Effect
	en een grote watervraag.		beregeningswater <ul style="list-style-type: none"> hinder voor bewoners door vervuult oppervlaktewater
verontreiniging van oppervlaktewater	lozingen van chemicaliën, woekerende biologische agentia, nucleaire ongevallen, ongevallen met gevaarlijke stoffen, riooloverstorten, vervuult bluswater	schatting 2/1	<ul style="list-style-type: none"> doorgaans beperkte aantasting van een ecosysteem mogelijk aantasting van hele ecosystemen mogelijk hinderlijk voor bewoners mogelijk schadelijk voor de volksgezondheid mogelijk tonnen tot miljoenen euro's schade
	lozing van ongezuiverd rioolwater door een technisch- of toxische verstoring in de afvalwaterketen	schatting 2/1	<ul style="list-style-type: none"> aantasting van ecosysteem door ongezuiverd rioolwater mogelijk hinderlijk voor bewoners, bedrijven en gemeenten mogelijk schadelijk voor de volksgezondheid mogelijk miljoenen euro's schade

Toelichting

- Bij genormeerde risico's ligt de kans op falen op het niveau van de norm. Daarnaast is de kans op een dreigende situatie aangegeven, die is vijf tot tien maal groter. Tot slot is ook de kans op situaties aangegeven die om extra waakzaamheid vragen, de kans daarop is ook weer vijf tot tien maal groter.
- Bij niet genormeerde risico's is een schatting van de kans van optreden gegeven. Die schatting is gebaseerd op de ervaringen met calamiteiten van de afgelopen jaren.
- Bij de effecten zijn ergst denkbare effecten omschreven met de gevolgen in het effectgebied, slachtoffers en financiële schade.

Een volledig overzicht van de watergerelateerde risico's is beschreven in het rapport *Risico's in kaart, een onderzoek naar restrisico's binnen het werkgebied van Waterschap Rivierenland, 2009*.

2.3 Overige risico's

Naast de watergerelateerde risico's, heeft Waterschap Rivierenland ook van doen met andere risico's zoals pandemie, uitval nutsvoorzieningen, uitval ICT en extreem weer. Aangezien dergelijke risico's de normale bedrijfsvoering aantasten, kunnen ze als keteneffect een watergerelateerd risico tot gevolg hebben. Zo kan, bijvoorbeeld, uitval van elektriciteit tot wateroverlast leiden als daarbij gemalen stil vallen. Voor deze risico's heeft het waterschap een bedrijfscontinuïteitsplan voor personeelsuitval vanwege griepandemie of extreem weer en voor uitval van elektriciteit of ICT. Naast watergerelateerde risico's, loopt het waterschap ook nog andere risico's op ongewenste gebeurtenissen. Voor deze niet watergerelateerde risico's, zoals imagoschade, cybercrime, terrorisme of dierziekten is er het *Calamiteitenbestrijdingsplan niet watergerelateerd*.

3 Opschaling en fasering

3.1 Uitgangspunten voor de opschaling

Calamiteiten verschillen in aard en omvang. De organisatie die de calamiteiten bestrijdt, past zich daarop aan. Dit gebeurt gefaseerd en heet opschaling. Bij opschaling verandert het aantal ingezette teams of rollen en wijzigt de aansturing. Hiervoor hanteert het waterschap de landelijk afgesproken uniforme fasering voor waterbeheerders. De fasen heten coördinatiefasen en zijn gebaseerd op de behoefte aan coördinatie. De coördinatiebehoefte is afhankelijk van vier criteria:

1. Het dreigingsniveau, de impact van de calamiteit bij de bron en in het effectgebied;
2. De bestuurlijke betrokkenheid, voor afstemming met partners en de bijzondere bevoegdheden;
3. De financiële gevolgen, de geschatte kosten van de ontstane schade en voor de bestrijding;
4. De crisiscommunicatie en media aandacht, om te informeren en voor vragen van media.

Tabel met coördinatiefasen en opschalingscriteria

Fase	Actieve teams en rollen	Dreigingsniveau	Bestuurlijke betrokkenheid	Indicatie van de schade	Crisiscommunicatie en media
geen	veld	incident af te handelen binnen de dagelijkse routine	geen	geen of geringe schade	geen
1	veld WAT liaison CoPI	calamiteit met beperkte impact op de omgeving	geen	schade tot € 0,1 miljoen	intern en eventueel extern communiceren
2	veld WAT WOT liaison CoPI liaison ROT	calamiteit met grote impact op de omgeving	wordt geïnformeerd over de calamiteit	schade tot € 1 miljoen	intern en extern communiceren
3	veld WAT WOT WBT liaison CoPI liaison ROT liaison GBT	calamiteit met zeer grote impact en bedreigend voor mens en milieu	lokale bestuurlijke coördinatie	schade tot € 10 miljoen	intern communiceren en externe communicatie lokaal afstemmen
4	veld WAT WOT WBT liaisons CoPI liaisons ROT liaisons RBT	calamiteit bedreiging voor openbare orde en veiligheid	regionale bestuurlijke coördinatie	schade meer dan € 10 miljoen	intern communiceren en externe communicatie regionaal afstemmen

Afkortingen staan uitgelegd in paragraaf 4.2 en 4.3

In de calamiteitenbestrijdingsplannen staan indicatoren voor het dreigingsniveau van de verschillende coördinatiefasen. Die indicatoren zijn richtinggevend maar niet bepalend voor het opschalingsniveau. Daarvoor wegen de andere criteria voor de coördinatiebehoefte ook mee.

3.2 Organisatie van melding, alarmering en opschaling

Iedere calamiteit begint met een melding van een incident, een storing of een waarschuwing. Binnen kantoor tijd komen deze meldingen binnen bij de betreffende afdeling. Buiten kantoor tijd komen de meldingen binnen bij de wachtdienstorganisatie, waaronder de meldkamer van Waterschap Rivierenland. Het betreft de volgende soorten meldingen:

- Waarschuwingen voor extreme neerslag van enkele weerinstituten;
- Waarschuwingen voor hoge rivierwaterstanden en stormvloed van Rijkswaterstaat;

- Storingen van de technische installaties;
- Signaleringen van te hoge of te lage waterstanden in het watersysteem;
- Klachten en meldingen over waterkwaliteit of waterkwantiteit van burgers of andere overheden;
- Meldingen van de meldkamers van veiligheidsregio's over incidenten en rampen waarbij het waterschap betrokken is.

Een behandelend medewerker van het waterschap verifieert de melding. Indien de situatie niet binnen de dagelijkse routine is af te handelen, informeert deze medewerker de teamleider. Als de teamleider vermoedt dat het om een potentiële calamiteit gaat, neemt de teamleider contact op met het betreffende afdelingshoofd (binnen kantoor tijd) of de wachtdienst hoofd WAT (buiten kantoor tijd) om in overleg te bepalen of het een potentiële calamiteit is. Is het een potentiële calamiteit, dan geeft de teamleider opdracht aan een informatiecoördinator melding om de melding in het crisismanagement systeem te verwerken en de calamiteitenorganisatie daarover te informeren. Het afdelingshoofd informeert dan een directeur. Het afdelingshoofd informeert ook het dagelijks bestuur en de directieraad over elke potentiële calamiteit. De directeur en het afdelingshoofd beoordelen de situatie aan de hand van de opschalingscriteria en besluiten zo nodig om op te schalen naar een bepaalde coördinatiefase. Op dat moment wijkt het waterschap af van de normale bedrijfsvoering en treedt de calamiteitenorganisatie in werking. De hoofden van de te activeren teams roepen de teamleden op. Dit heet organisatorisch opschalen. Daarnaast vindt ook informatieve opschaling plaats. Daarbij informeert het hoofd van het hoogste geactiveerde team de hoofden van teams die pas in de volgende fase actief worden, zodat die op de hoogte zijn van de situatie en bij verdere opschaling snel actief kunnen worden.

De doorgeeftijd van acute calamiteiten aan het afdelingshoofd is vijftien minuten. De tijd voor de informatiecoördinator melding voor het verwerken van de melding in het crisismanagementsysteem bedraagt dertig minuten. De opkomsttijd voor het WAT bedraagt bij een calamiteit met waterkwaliteit één uur, met zuiveringen twee uren, met wateroverlast drie uren en met stormvloed vier uren. Voor het WOT is de opkomsttijd de tijd van het WAT plus één uur. Voor het WBT is de opkomsttijd de tijd van het WOT plus één uur. Voor de overige calamiteiten is geen opkomsttijd van toepassing.

De volledige procedure voor melding en opschaling staat in de *procedure Melding en alarmering* en in de *procedure Op- en afschaling*.

3.3 De relatie met de GRIP fasering

De veiligheidsregio's hanteren voor hun opschaling en fasering de Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdings Procedure (GRIP). Die is ook gebaseerd op de coördinatiebehoefte en kent zes fasen. De coördinatiefasen van de waterbeheerders sluiten naadloos op GRIP 1 tot en met GRIP 4, maar de beide faseringen zijn niet één op één aan elkaar gekoppeld. Het kan dus gebeuren, dat bij één en dezelfde calamiteit het waterschap in een andere fase zit dan de veiligheidsregio omdat de coördinatiebehoefte verschillen.

Tabel relatie GRIP en coördinatiefasen

GRIP of coördinatiefase	Actieve teams en rollen bij waterschap	Actieve teams bij veiligheidsregio	Algemene omschrijving
normale bedrijfsvoering	veld	veldeenheden en motorkapoverleg	afhandelen van incidenten binnen de dagelijkse routine
1	veld WAT met liaison CoPI	veldeenheden CoPI	calamiteit met een brongebied
2	veld	veldeenheden	calamiteit met een bron- en een

GRIP of coördinatiefase	Actieve teams en rollen bij waterschap	Actieve teams bij veiligheidsregio	Algemene omschrijving
	WAT met liaison CoPI WOT met liaison ROT	CoPI ROT	effectgebied
3	veld WAT met liaison CoPI WOT met liaison ROT WBT met liaison GBT	veldeenheden CoPI ROT GBT	ramp in één gemeente
4	veld WAT met liaisons CoPI WOT met liaisons ROT WBT met liaisons RBT	veldeenheden CoPI ROT RBT	ramp in meerdere gemeenten

Veiligheidsregio's kennen ook nog GRIP 5 voor regiogrens overschrijdende rampen en crises en GRIP Rijk voor landelijke rampen en crises. Bij die twee GRIP fasen blijft de werkwijze van het waterschap gelijk aan die in GRIP 4.

3.4 Nafase

Nadat een calamiteit is bestreden, schaalde de calamiteitenorganisatie af. Het is mogelijk om naar een lagere coördinatiefase af te schalen. Het hoofd van het hoogste geactiveerde team beslist daartoe. Het waterschap keert terug naar de normale bedrijfsvoering. Om de calamiteit af te ronden, voert het waterschap de volgende vier activiteiten uit:

- Het herstel van de schade aan de waterstaatswerken;
- De persoonlijke nazorg voor medewerkers die zijn blootgesteld aan schokkende gebeurtenissen. De Arbodienst van het waterschap verzorgt traumaopvang voor deze medewerkers. De preventiemedewerker van het waterschap is hiervoor het aanspreekpunt;
- Het evalueren van het optreden van de calamiteitenorganisatie. De adviseurs calamiteitszorg stellen een evaluatierapportage op met leerpunten voor de calamiteitenorganisatie;
- Juridisch afhandelen van de calamiteit door juristen van het waterschap. Dit omvat het bepalen van de schuldvraag, het verhalen van de schade, het behandelen van schadeclaims, het voeren van bestuursrechtelijke en strafrechtelijke procedures.

4 Calamiteitenorganisatie en werkwijze

4.1 Opbouw en taakverdeling

De calamiteitenorganisatie bestaat uit rollen en teams. Een deel van de calamiteitenorganisatie is buiten in het veld actief, een ander deel is op kantoor actief.

De medewerkers in het veld:

- Bekijken wat er aan de hand is en informeren het kantoor daarover;
- Bestrijden de calamiteiten met maatregelen.

De medewerkers op het kantoor:

- Informeren interne en externe betrokken personen en instanties over de calamiteit;
- Beslissen over de knelpunten in de bestrijding die het veld zelf niet kan oplossen.

Het informeren en beslissen op kantoor gebeurt op de volgende drie niveaus:

- Uitvoerend niveau voor concrete maatregelen waartoe het hoofd WAT bevoegd is;
- Tactisch niveau voor de aanpak van de bestrijding waartoe de WOL bevoegd is;
- Strategisch niveau voor het te volgen beleid waartoe de voorzitter van het WBT bevoegd is.

4.2 Teams, rollen en taken

Alarmering

Rollen	Taken
<ul style="list-style-type: none"> informatiecoördinator melding 	<ul style="list-style-type: none"> verzorgt informatie bij start van een (potentiële) calamiteit informeert betrokkenen dat er een (potentiële) calamiteit is ondersteunt teamleiders BEO, TIN en HND met informatie bij start calamiteit

Veld

Rollen	Taken
<ul style="list-style-type: none"> buitendienstmedewerker van de afdeling TIN buitendienstmedewerker van de afdeling BEO handhaver patrouilleloper (dijkbewaking) 	<ul style="list-style-type: none"> bekijkt de calamiteit in het veld verzamelt feiten over de calamiteit voert bestrijdingsmaatregelen uit
<ul style="list-style-type: none"> teamleider BEO teamleider TIN teamleider HND wachtcommandant (dijkbewaking) 	<ul style="list-style-type: none"> meldt feiten en maatregelen aan het hoofd veld besluit over routinematige maatregelen coördineert de uitvoering van de bestrijdingsmaatregelen ook met netwerkpartners
<ul style="list-style-type: none"> hoofd veld (dijkpost) 	<ul style="list-style-type: none"> stemt af met netwerkpartners in het veld meldt feiten en maatregelen aan het hoofd WAT besluit over routinematige maatregelen coördineert de bestrijding in het veld
<ul style="list-style-type: none"> informatiecoördinator veld (dijkpost) technisch administratief ondersteuner (dijkbewaking) 	<ul style="list-style-type: none"> verzorgt informatie in het veld presenteert situatiebeeld in veld ondersteunt hoofd veld met informatie

Waterschap Actieteam (WAT)

Rollen	Taken
<ul style="list-style-type: none"> hoofd WAT 	<ul style="list-style-type: none"> leidt het team neemt besluiten over de uitvoering stemt af met partners op uitvoerend niveau
<ul style="list-style-type: none"> deskundigen 	<ul style="list-style-type: none"> duidt de informatie uit het veld geeft adviezen over bestrijdingsmaatregelen werken scenario's uit over mogelijke ontwikkelingen met een tijdlijn

Waterschap Operationeel Team (WOT)

Rollen	Taken
<ul style="list-style-type: none"> waterschap operationeel leider (WOL) 	<ul style="list-style-type: none"> leidt het team neemt besluiten over de tactiek stemt af met netwerkpartners op tactisch niveau
<ul style="list-style-type: none"> lid WOT 	<ul style="list-style-type: none"> geeft adviezen over de tactiek stemt af met netwerkpartners op tactisch niveau

<ul style="list-style-type: none"> • hoofd WAT 	<ul style="list-style-type: none"> • geeft adviezen over de tactiek • vraagt besluiten over de tactiek
<ul style="list-style-type: none"> • hoofd OG 	<ul style="list-style-type: none"> • inventariseert behoefte aan facilitaire en administratieve ondersteuning

Waterschap Beleidsteam (WBT)

Rollen	Taken
<ul style="list-style-type: none"> • voorzitter WBT 	<ul style="list-style-type: none"> • leidt het team • neemt besluiten over de strategie • stemt af met bestuurders van netwerkpartners • is woordvoerder van het waterschap
<ul style="list-style-type: none"> • lid WBT 	<ul style="list-style-type: none"> • adviseert over de strategie • stemt af met netwerkpartners op strategisch niveau
<ul style="list-style-type: none"> • waterschap operationeel leider 	<ul style="list-style-type: none"> • adviseert over de strategie • vraagt besluiten over de strategie

Pools voor WAT, WOT en WBT

Rollen	Taken
<ul style="list-style-type: none"> • informatiecoördinator kantoor 	<ul style="list-style-type: none"> • verzorgt informatie op kantoor • legt de tijdlijn en de netwerkanalyse vast • presenteert situatiebeeld in WAT, WOT en WBT • ondersteunt hoofd WAT, WOT en voorzitter WBT met informatie
<ul style="list-style-type: none"> • informatiecoördinator netwerk ACW 	<ul style="list-style-type: none"> • stemt af met informatiecoördinator netwerk • maakt een netwerkanalyse
<ul style="list-style-type: none"> • plotter 	<ul style="list-style-type: none"> • maken plotkaart van bron- en effectgebied
<ul style="list-style-type: none"> • communicatieadviseur 	<ul style="list-style-type: none"> • adviseert over crisiscommunicatie • stemt af met ACC
<ul style="list-style-type: none"> • jurist 	<ul style="list-style-type: none"> • adviseert over juridische zaken
<ul style="list-style-type: none"> • adviseur calamiteitszorg 	<ul style="list-style-type: none"> • neemt waar bij de teams WAT, WOT en WBT • adviseert over proces, procedures en instructies

Vertegenwoordigers bij netwerkpartners

Rollen	Taken
<ul style="list-style-type: none"> • liaison 	<ul style="list-style-type: none"> • vertegenwoordigt WSRL bij netwerkpartners in de teams CoPI, ROT, GBT of RBT • neemt zo nodig namens WSRL besluiten in het CoPI, ROT, GBT of RBT
<ul style="list-style-type: none"> • informatiecoördinator netwerk 	<ul style="list-style-type: none"> • ondersteunt liaisons in ROT, GBT of RBT • verzorgt de informatie bij de netwerkpartners • neemt bij afwezigheid plaats liaison in

Naast deze uitvoerende en beslissingsbevoegde rollen en teams, kent de calamiteitenorganisatie nog ondersteunende rollen en teams.

Actiecentrum Crisis Communicatie (ACC)

Rollen	Taken
<ul style="list-style-type: none"> • coördinator ACC 	<ul style="list-style-type: none"> • leidt het team

	<ul style="list-style-type: none"> • coördineert de crisiscommunicatie
<ul style="list-style-type: none"> • communicatieadviseur • redacteur 	<ul style="list-style-type: none"> • zorgt voor interne communicatie • zorgt voor externe communicatie • doet aan mediawatching • stemt crisiscommunicatie af met partners

Ondersteuningsgroep (OG)

Rollen	Taken
<ul style="list-style-type: none"> • hoofd OG 	<ul style="list-style-type: none"> • leidt het team • coördineert de ondersteuning
<ul style="list-style-type: none"> • lid vanuit afdeling Bestuur en Organisatie • lid vanuit afdeling Facilitaire Dienstverlening 	<ul style="list-style-type: none"> • adviseert over de ondersteuning • verzorgt de uitvoering van de ondersteuning

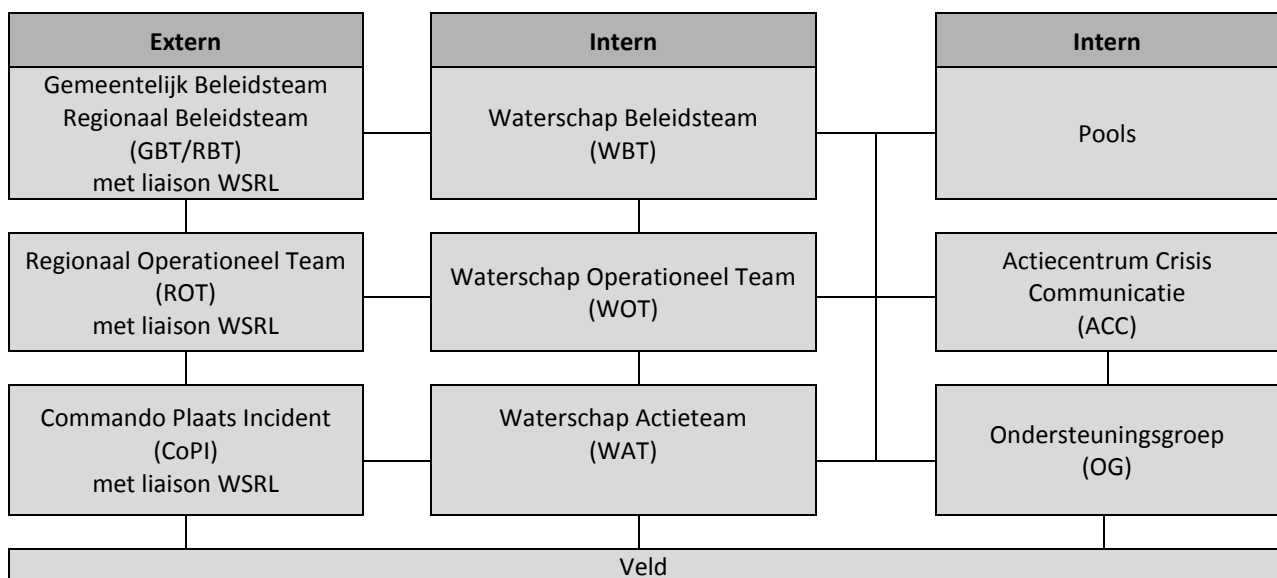
Overige pools

Rollen	Taken
<ul style="list-style-type: none"> • coördinator telefoonteam 	<ul style="list-style-type: none"> • stuurt telefoonteam aan • stemt af met ACC
<ul style="list-style-type: none"> • lid telefoonteam 	<ul style="list-style-type: none"> • beantwoordt vragen van burgers • registreert onbeantwoorde vragen van burgers
<ul style="list-style-type: none"> • toezichthouder aannemers 	<ul style="list-style-type: none"> • coördineert omvangrijke bestrijdingsmaatregelen • stuurt uitvoerende aannemers aan
<ul style="list-style-type: none"> • medewerker automatisering 	<ul style="list-style-type: none"> • ondersteunt bij geautomatiseerde systemen • ondersteunt bij communicatiemiddelen
<ul style="list-style-type: none"> • medewerker facilitair beheer 	<ul style="list-style-type: none"> • verzorgt faciliteiten • verzorgt catering

De verdere invulling van de teams met namen van functionarissen en de bereikbaarheidsgegevens is vastgelegd in het *Supplement telefoonkaart* en in het *Geautomatiseerd systeem AG5*.

4.3 Schema van de calamiteitenorganisatie

In onderstaand schema is de relatie tussen de verschillende teams en rollen weergegeven.

4.4 Werkwijze van het veld en de teams

De calamiteitenorganisatie werkt netcentrisch. Bij netcentrisch werken gaat het om het real-time delen van gekwalificeerde informatie ten behoeve van coördinatie en besluitvorming zowel intern als extern. Informatiecoördinatoren (voor melding, veld, kantoor en netwerk) verzorgen die informatie. Daarbij gebruiken ze een crisismanagement systeem.

Medewerkers in het veld draaien bij het bestrijden van calamiteiten diensten van acht uur. Een teamleider stuurt deze medewerkers aan. De medewerkers blijven tijdens een calamiteit bevoegd om alle werkzaamheden uit te voeren, die ze onder normale omstandigheden ook uitvoeren. Het hoofd WAT wijst een hoofd veld aan voor de besluitvorming, de coördinatie in het veld en de afstemming met het WAT. Het hoofd WAT wijst tevens een informatiecoördinator veld aan het verwerken van de informatie in het crisismanagement systeem.

De teams WAT, WOT, WBT, OG en TT zijn er in een vaste driedubbele bezetting. Bij langdurige calamiteiten draaien de teams diensten van twaalf uur. Dan volstaat een dubbele bezetting en is er één reserve. De pools zijn groot genoeg om continu door te kunnen werken. De Ondersteuningsgroep maakt hiervoor zo nodig een bezettingsschema. Bij verhindering zorgt elke deelnemer zelf voor een vervanger.

De teams hebben een vaste samenstelling, maar de hoofden van de teams kunnen andere medewerkers, bestuurders of partners aan het team toevoegen. De teams WAT, WOT, WBT, OG, ACC en TT werken vanuit het Waterschap Coördinatie Centrum (WCC) op de vleugels 1F, 1D en 1E in het kantoor van WSRL te Tiel. Daar zijn ruimten en faciliteiten voor het verwerken van informatie en voor het vergaderen. Verder zijn daar verbindingsmiddelen aanwezig voor de communicatie met het veld en met de netwerkpartners.

Er is een WAT Waterkeringen voor hoogwater op de rivier, stormvloed vanuit zee en belasting van regionale keringen. Er is een WAT watersysteem & waterketen voor wateroverlast, watertekort, waterkwaliteit en zuiveringen. Indien de twee WAT's tegelijk actief zijn, vindt onderlinge afstemming plaats in het WOT. De WOL kan besluiten beide actieve WAT's samen te voegen en wijst dan één hoofd WAT aan.

Bij calamiteiten met opschaling naar coördinatiefase 2 of hoger, kan de WOL besluiten om met een gecombineerd WAT-WOT te werken. Bij spoedeisende besluitvorming levert dat tijdwinst op. Het gecombineerde team voert de taken uit van zowel het WAT als van het WOT.

De teams WAT, WOT en WBT vergaderen probleemgestuurd, dat wil zeggen dat het team pas gaat vergaderen als er een knelpunt is waarover het team een besluit moet nemen. Het hoofd van het team bepaald of een vergadering nodig is. De teams vergaderen volgens de BOB structuur. BOB betekent beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming. Een team vormt zich een beeld over de calamiteit op basis van de feiten en genomen maatregelen, de informatiecoördinator kantoor presenteert dit beeld. Een team vormt zich een oordeel over de situatie door knelpunten en mogelijke oplossingen te benoemen. De besluitvorming voert een team uit door actiepunten voor zichzelf te formuleren en beslispunten voor hogere teams. Het WAT voert de beeldvorming uit tijdens de voorbereiding op de vergadering in het Actie Centrum Water (ACW) en de oordeelsvorming en besluitvorming in de vergadering. WOT en WBT krijgen het beeld over de calamiteit aangereikt door de informatiecoördinator kantoor en richten zich op de oordeelsvorming en besluitvorming.

De uitkomsten van de beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming leggen de informatiecoördinatoren, deskundigen, adviseurs en plotters vast in een crisismanagement systeem.

De informatiecoördinator kantoor vat deze informatie samen in het waterbeeld en legt dat eveneens vast in het crisismanagementsysteem. De overige leden van de calamiteitenorganisatie en enkele netwerkpartners lezen de informatie in het crisismanagementsysteem. De informatiecoördinator netwerk verspreidt het waterbeeld naar de overige netwerkpartners waaronder de provincie.

Met crisiscommunicatie informeert het waterschap intern de niet betrokken bestuursleden en medewerkers, en extern het publiek en de media over de calamiteit. De crisiscommunicatie omvat naast het vermelden van de feiten ook het volgen en analyseren van de berichtgeving in de media over de calamiteit, het duiden van de calamiteit en het aanreiken van handelingsperspectieven. Het hoogst geactiveerde team is verantwoordelijk voor de crisiscommunicatie. Het Actiecentrum Crisis Communicatie (ACC) voert de omgevingsanalyse, interne en externe communicatie uit.

Concrete aanwijzingen voor het werken van de teams staan in de *Procedure Informatiemanagement*. Concrete aanwijzingen voor het uitvoeren van de crisiscommunicatie staan in het *Crisiscommunicatieplan*.

5 Bijzondere bevoegdheden

5.1 Intern

Bij het bestrijden van calamiteiten kan het noodzakelijk zijn om maatregelen te nemen die in strijd zijn met de geldende wet- en regelgeving. Om besluiten daartoe mogelijk te maken, beschikt het waterschap over de volgende bijzondere bevoegdheden:

- Artikel 5.30 van de Waterwet geeft het Dagelijks Bestuur van het waterschap de bevoegdheid om bij onmiddellijk en ernstig gevaar voor een waterstaatswerk de nodige maatregelen te treffen. Als de tijd ontbreekt om het Dagelijks Bestuur bijeen te roepen, oefent de dijkgraaf deze bevoegdheid uit. De maatregelen mogen niet in strijd zijn met de Grondwet of internationaal-rechtelijke verplichtingen. Het waterschap meldt het gebruik van deze bevoegdheid direct bij Gedeputeerde Staten. Het waterschap vergoedt de schade die hierdoor ontstaat. Het waterschap is verplicht om het optreden te evalueren;
- Artikel 6.29 van de Sectorale Arbeidsvoorwaarden Waterschapspersoneel (SAW) geeft het Dagelijks Bestuur de bevoegdheid om ieder personeelslid in te zetten bij het bestrijden van calamiteiten. Waterschap Rivierenland heeft deze bevoegdheid vertaald in een algemene aanwijzing voor het personeel om deel te nemen aan de calamiteitenorganisatie;
- Artikel 3.18 van de Keur van Waterschap Rivierenland geeft het Dagelijks Bestuur de mogelijkheid om tijdelijk af te wijken van de normaal geldende regels uit de keur, indien dit noodzakelijk is voor een adequate bestrijding van de calamiteit;
- Artikel 3.5 van de Regeling Budgetbeheer van Waterschap Rivierenland geeft de secretarisdirecteur de bevoegdheid om de noodzakelijke financiële verplichtingen aan te gaan voor het bestrijden van calamiteiten. In spoedeisende situaties kunnen de WOL of het hoofd WAT deze bevoegdheid uitoefenen. Zij melden dit zo spoedig mogelijk aan de secretarisdirecteur.

5.2 Extern

Enkele netwerkpartners van het waterschap beschikken over bijzondere bevoegdheden om in crisissituaties bevelen en opdrachten aan het waterschap te geven. Het waterschap dient die bevelen en opdrachten uit te voeren. Het betreft de volgende bevoegdheden:

- Artikel 5 van de Wet Veiligheidsregio's bepaalt, dat de burgemeester het opperbevel heeft bij een ramp. Artikel 39 van de Wet Veiligheidsregio's bepaalt dat bij rampen van meer dan plaatselijke betekenis, het opperbevel overgaat naar de voorzitter van de veiligheidsregio. Als het waterschap aan de bestrijding deelneemt, staat het onder bevel van de burgemeester of de voorzitter van de veiligheidsregio;
- Artikel 5.31 van de Waterwet geven Gedeputeerde Staten en de minister van Infrastructuur en Milieu de bevoegdheid om aan het bestuur van het waterschap een opdracht te geven indien het waterschap ten onrechte niet of niet voldoende optreedt bij gevaar.

De teksten van de genoemde wet- en regelgeving met een toelichting is opgenomen in het *Supplement juridische zaken*.

6 Netwerk

6.1 Algemene en functionele keten

Bij het bestrijden van calamiteiten is het informeren van, afstemming en samenwerking met netwerkpartners onontbeerlijk. Dit gebeurt op uitvoerend, tactisch en strategisch niveau.

De netwerkpartners omvatten overheden, instanties en ondernemingen die bij de bestrijding betrokken zijn. Instanties en ondernemingen voeren in opdracht van Waterschap Rivierenland activiteiten uit bij het bestrijden van calamiteiten. Andere overheden hebben bij calamiteiten eigen taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Daarom is een zorgvuldige afstemming en samenwerking met die andere overheden noodzakelijk voor een adequate calamiteitenbestrijding.

Het waterschap heeft in relatie tot andere overheden met de volgende ketens van doen:

- De algemene keten. Deze omvat het ministerie van Veiligheid & Justitie, de provincies, de veiligheidsregio's en de gemeenten. In het beheergebied van Waterschap Rivierenland zijn vier provincies, vijf veiligheidsregio's en 38 gemeenten aanwezig. Voor het waterschap zijn de veiligheidsregio's de belangrijkste partner in deze keten. Overheden binnen de algemene keten zijn verantwoordelijk voor openbare orde en veiligheid. Afstemming en samenwerking ermee is noodzakelijk zodra een calamiteit gevolgen voor de openbare orde en veiligheid heeft;
- De functionele keten waterbeheer. Deze bestaat uit het ministerie van Infrastructuur & Milieu, regionale diensten van Rijkswaterstaat en de waterschappen. Waterschap Rivierenland heeft van doen met acht aangrenzende waterschappen, vier regionale diensten van Rijkswaterstaat, enkele Duitse waterbeheerders en drie landelijke coördinatiecommissies. Met deze waterbeheerders volstaat in de meeste gevallen het informeren over een calamiteit. Indien de waterstaatswerken van verschillende waterbeheerders met elkaar verbonden zijn, is afstemming en samenwerking bij calamiteitenbestrijding noodzakelijk.

6.2 De liaisons in de veiligheidsregio's

De afstemming en samenwerking met veiligheidsregio's en gemeenten is vooraf afgesproken en vastgelegd. Dat betreft de volgende zaken:

- Op uitvoerend niveau werkt de veiligheidsregio met een motorkapoverleg of Commando Plaats Incident (CoPI). Een handhaver vertegenwoordigt het waterschap op dit niveau als liaison CoPI;

- Op tactisch niveau werkt de veiligheidsregio met een Regionaal Operationeel Team (ROT). Een lid van de directie vervult in het ROT de rol van ambtelijk liaison namens het waterschap;
- Op strategisch niveau werkt de gemeente met een Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) en de veiligheidsregio met een Regionaal Beleidsteam (RBT). Een lid van het dagelijks bestuur van Waterschap Rivierenland kan optreden als bestuurlijk liaison in een GBT of RBT;
- Indien meerdere waterbeheerders betrokken zijn, stemmen de liaisons hun inbreng in het CoPI, ROT, GBT of RBT van te voren af met de andere waterbeheerders.

Verder geldt voor de inzet van liaisons het volgende:

- De voorzitter van het WBT informeert de bestuurlijk liaisons, de WOL informeert de ambtelijk liaison. De liaison CoPI krijgt informatie van het hoofd veld;
- De liaisons zijn bevoegd om namens Waterschap Rivierenland besluiten te nemen op het betreffende niveau;
- Een informatiecoördinator netwerk ondersteunt de ambtelijk en bestuurlijk liaisons en verzorgt de informatie uitwisseling tussen de veiligheidsregio en het waterschap. Daarbij hanteert de informatiecoördinator netwerk de werkwijze en voorzieningen van de veiligheidsregio en het crisismanagement systeem voor het verwerken van informatie;
- De informatiecoördinator netwerk is gemandateerd om, bij afwezigheid en onbereikbaarheid van de liaison, namens het waterschap besluiten te nemen in een ROT, GBT of RBT. De informatiecoördinator netwerk informeert de liaison daarover zo spoedig mogelijk;
- Bestuurlijk en ambtelijk liaisons kunnen tijdelijk of permanent zitting nemen in een ROT, GBT of RBT. Bij acute calamiteiten is een permanente vertegenwoordiging noodzakelijk, bij andere dreigingen volstaat een tijdelijke vertegenwoordiging. De liaison CoPI en de informatiecoördinator netwerk zijn permanent aanwezig bij de veiligheidsregio.

De voorzitter van het WBT is tevens bestuurlijk liaison, de WOL is tevens ambtelijk liaison. Er zijn calamiteiten waarbij meerdere of alle veiligheidsregio's betrokken zijn. Onderstaand schema geeft de tijdelijke of permanente inzet van de liaisons en de vervanging in het WBT en WOT weer.

Inzet van liaisons

Veiligheidsregio	RBT		ROT		WSRL		
	Aantal	Tijdelijk	Permanente	Tijdelijk	Permanente	WBT	WOT
1		Dijkgraaf	Dijkgraaf	WOL	WOL	1 ^e plv. Dijkgr.	1 ^e plv. WOL
2		Dijkgraaf	Dijkgraaf	WOL	WOL	2 ^e plv. Dijkgr.	2e plv. WOL
a		1 ^e plv. dijkgr.	1 ^e plv. dijkgr.	1 ^e plv. WOL	1 ^e plv. WOL		
b							
5		Dijkgraaf	n.v.t.	2e pl. WOL	n.v.t.	Niet ingevuld	Niet ingevuld
a (VRGZ)		1 ^e plv. Dijkgr.		Prog. dir.			
b (VGGM)		2 ^e plv. Dijkgr.		WOL			
c (ZHZ)		Lid CDH		1 ^e plv. WOL			
d (MWB)		Lid CDH		Hfd. PLN			
e (VRU)							

VRGZ = Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

VGGM = Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

ZHZ = Veiligheidsregio Zuid Holland-Zuid

MWB = Veiligheidsregio Midden- en West Brabant

VRU = Veiligheidsregio Utrecht

6.3 Informeren, waarschuwen en alarmeren

Het afstemmen met veiligheidsregio's en gemeenten gebeurt op de volgende drie manieren:

1. Informeren, bij calamiteiten waarbij openbare orde en veiligheid niet in het geding zijn, dit geschiedt schriftelijk via het waterbeeld uit het crisismanagement systeem;
2. Waarschuwen, bij calamiteiten met gevolgen voor openbare orde en veiligheid, dit geschiedt mondeling via een telefoongesprek van de WOL met de Regionaal Operationeel Leider van de veiligheidsregio en daarna schriftelijk via het waterbeeld uit het crisismanagement systeem;
3. Alarmeren, bij een ernstige dreigingen voor openbare orde en veiligheid, dit geschiedt mondeling via een telefoongesprek van de dijkgraaf met de burgemeester of voorzitter van de veiligheidsregio, een telefoongesprek van de WOL met de Regionaal Operationeel Leider van de veiligheidsregio en daarna schriftelijk via het waterbeeld uit het crisismanagement systeem.

7 Borging

7.1 Visie en doelstellingen

Voor de voorbereiding op calamiteitenbestrijding, gebruikt het Waterschap Rivierenland een calamiteitenzorgsysteem. Het waterschap heeft in haar visie op calamiteitenzorg vastgelegd, dat de calamiteitenorganisatie slagvaardig optreedt bij calamiteiten. Hierbij gelden de volgende punten:

- Dit geldt voor de teams op kantoor, de liaisons bij de netwerkpartners en de medewerkers in het veld;
- Dit vraagt om enige mate van routine in het adequaat handelen bij calamiteiten.

Deze visie is vertaald in een meerjarenprogramma met de volgende doelstellingen:

- De plannen zijn actueel en afgestemd met de netwerkpartners;
- De leden van de calamiteitenorganisatie oefenen zodanig, dat er enige mate van routine ontstaat;
- Het belang van Waterschap Rivierenland is in de vijf veiligheidsregio's geborgd door structurele deelname aan overleg, inbreng bij planvorming en deelname aan multidisciplinaire opleidingen en oefeningen.

De visie en doelstellingen zijn vastgelegd in het *Programma Crisisbeheersing*.

7.2 Calamiteitenzorgsysteem

Om de doelstellingen te realiseren, werkt het waterschap met een calamiteitenzorgsysteem dat bestaat uit:

1. Het vastleggen van de manier van werken in documenten;
2. Het opleiden, trainen en oefenen van de leden van de calamiteitenorganisatie;
3. Het afstemmen en samenwerking met de netwerkpartners;
4. Het verankeren van de calamiteitenzorg in de organisatie.

Ad 1. De documenten zijn er op vier niveaus;

- Beleidsmatige plannen met uitgangspunten en hoofdlijnen, zoals dit calamiteitenplan;
- Uitvoerende plannen met aanpak en organisatie voor specifieke calamiteiten, zoals calamiteitenbestrijdingsplannen, draaiboeken en bedrijfscontinuïteitsplannen;
- Werkdocumenten (procedures, instructies) met aanwijzingen over de manier van werken;
- Gegevens over calamiteitenbestrijding, zoals bereikbaarheidsgegevens en noodmaterialen.

Ad 2. De opleidingen en trainingen voor het bijbrengen van kennis en vaardigheden omvatten:

- Algemene opleidingen over crisisbeheersing;
- Specifieke opleidingen en trainingen over bepaalde aspecten van de crisisbeheersing;
- Bijeenkomsten voor bepaalde rollen om kennis en ervaringen te delen.

Voor het opdoen van ervaringen in een gesimuleerde omgeving zijn er de volgende oefeningen:

- Veldoefeningen voor de medewerkers in het veld;
- Teamoefeningen voor de teams op kantoor;
- Combinatieoefeningen voor veld en kantoor gericht op de interactie;
- Multidisciplinaire oefeningen waarbij WSRL de samenwerking met netwerkpartners beoefent;
- Systeemoefeningen waarbij veld, kantoor en netwerkpartners samen oefenen.

Voor de opleidingen, trainingen en oefeningen geldt dat de leden van de calamiteitenorganisatie jaarlijks aan minimaal drie activiteiten deelnemen om hun kennis en vaardigheden te ontwikkelen of op peil te houden. Het aanbod aan oefeningen is beschreven in het *Meerjaren uitvoeringsplan 2014 – 2017. Samen opleiden, trainen en oefenen*.

Ad 3. De belangrijkste netwerkpartners zijn de vijf veiligheidsregio. Bij twee veiligheidsregio's is Waterschap Rivierenland zelf deelnemer aan overleg op bestuurlijk, directie en uitvoerend niveau. Bij drie veiligheidsregio's wordt Waterschap Rivierenland vertegenwoordigd door een ander waterschap. De samenwerking met de veiligheidsregio's omvat:

- Multidisciplinaire planvorming;
- Multidisciplinaire opleidingen en oefeningen;
- Multidisciplinaire evaluaties van oefeningen en calamiteiten.

Waterschap Rivierenland werkt samen met de volgende andere waterbeheerders bij calamiteitszorg:

- Vijf andere waterschappen in het Platform Crisisbeheersing Waterschappen Midden Nederland, door het organiseren van opleidingen, trainingen en oefeningen en het afstemmen van de calamiteitenorganisatie en werkwijze;
- Waterschappen door deelname aan het landelijke uitvoeringsprogramma crisisbeheersing van de Unie van Waterschappen;
- Meerdere diensten van Rijkswaterstaat op incidentele of projectmatige basis.

Ad 4. De calamiteitszorg is verankerd in de organisatie met twee overlegvormen.

Verankering

	Deelnemers	Taken
Programmaraad crisisbeheersing	<ul style="list-style-type: none"> • eerste operationeel leider • enkele hoofden WAT • enkele teamleiders • afdelingshoofd BOR • senior communicatieadviseur • senior adviseur calamiteitszorg 	<ul style="list-style-type: none"> • bespreekt programma crisisbeheersing • bespreekt beleidsmatige zaken • functioneren wachtdienst • bewaakt verbeterpunten • bespreekt jaarplan • bespreekt jaarverslag
Werkgroep CZS	<ul style="list-style-type: none"> • teamleider CCA (voorzitter) • medewerkers betrokken afdelingen • (senior) adviseurs calamiteitszorg 	<ul style="list-style-type: none"> • actueel houden plannen • organiseren oefeningen • nieuwe ontwikkelingen volgen • jaarplan invullen

De (senior)adviseurs calamiteitszorg coördineren de activiteiten voor calamiteitszorg. Deze adviseurs zijn hiërarchisch geplaatst in de afdeling Bestuur en Organisatie. De bestuurlijke verankering, besluitvorming en budgetbewaking loopt via de normale lijn van team Communicatie en Calamiteiten, afdeling Bestuur en Organisatie, Directieraad, Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur.

7.3 Borging

Om de beheersing en verbetering van de calamiteitszorg en -bestrijding te borgen, gebruikt het waterschap onderstaande twee Plan-Do-Check-Act cirkels. Dit is vastgelegd in de procesbeschrijving *Beheren calamiteitszorgsysteem*.

Calamiteitszorg

Plan →	Do ↓
<ul style="list-style-type: none"> het vastleggen van voorgenomen activiteiten op het gebied van de plannen, het opleiden, trainen en oefenen en de samenwerking met netwerkpartners in het jaarplan CZS, gebaseerd op de visie op calamiteitszorg, het meerjarenprogramma, het jaarverslag CZS en nieuwe ontwikkelingen 	<ul style="list-style-type: none"> de uitvoering van de activiteiten door de leden van de werkgroep CZS, zoals het opstellen en actualiseren van plannen, het organiseren van opleidingen, trainingen en oefeningen, het afstemmen met netwerkpartners
↑ Act	← Check
<ul style="list-style-type: none"> de activiteiten bijsturen op basis van knelpunten die de programmaraad of de werkgroep CZS signaleren nieuwe ontwikkelingen en aanbevelingen uit het jaarverslag vertalen in activiteiten voor het nieuwe jaarplan 	<ul style="list-style-type: none"> de voortgang en bereikte resultaten bewaken in bijeenkomsten van de programmaraad en de werkgroep CZS het opstellen van een jaarverslag CZS met een toetsing van het uitgevoerde jaarplan en aanbevelingen voor geconstateerde knelpunten

Calamiteitenbestrijding

Plan →	Do ↓
<ul style="list-style-type: none"> het vastleggen van de manier van werken van de calamiteitenorganisatie in het calamiteitenplan, de calamiteitenbestrijdingsplannen en de werkdocumenten het opleiden en trainen om de leden van de calamiteitenorganisatie de benodigde kennis en vaardigheden bij te brengen 	<ul style="list-style-type: none"> het bestrijden van calamiteiten en het houden van oefeningen waarbij de calamiteitenorganisatie uitvoering geeft de manier van werken die in de plannen is beschreven
↑ Act	← Check
<ul style="list-style-type: none"> het bijstellen van het calamiteitenplan, calamiteitenbestrijdingsplannen of werkdocumenten op basis van de groslijst het opzetten van aanvullende opleidingen en trainingen voor leden van de calamiteitenorganisatie op basis van de groslijst 	<ul style="list-style-type: none"> het evalueren van calamiteiten en van oefeningen door adviseurs calamiteitszorg om na te gaan of het optreden van de calamiteitenorganisatie de gewenste resultaten oplevert en om verbeterpunten aan te geven het bewaken van de verbeterpunten, die op een groslijst komen, door de programmaraad

Bijlagen

- Risico's in kaart, een onderzoek naar restrisico's binnen het werkgebied van Waterschap Rivierenland, 2009.*

- *Calamiteitenbestrijdingsplan hoogwater op de rivier.*
- *Calamiteitenbestrijdingsplan stormvloed vanuit zee.*
- *Calamiteitenbestrijdingsplan regionale keringen.*
- *Calamiteitenbestrijdingsplan wateroverlast.*
- *Calamiteitenbestrijdingsplan watertekort.*
- *Calamiteitenbestrijdingsplan waterkwaliteit.*
- *Calamiteitenbestrijdingsplan zuiveringstechnische werken.*
- *Procedure Betuweroute.*
- *Bedrijfscontinuïteitsplan.*
- *Calamiteitenbestrijdingsplan niet watergerelateerd.*
- *Crisiscommunicatieplan.*
- *Procedure Melding en alarmering.*
- *Procedure Op- en afschaling.*
- *Procedure Informatiemanagement.*
- *Supplement Telefoonkaart.*
- *Geautomatiseerd systeem AG5.*
- *Supplement juridische zaken.*
- *Programma Crisisbeheersing.*
- *Meerjaren uitvoeringsplan 2014 – 2017. Samen opleiden, trainen en oefenen.*
- *Beleid voor veldoefeningen.*
- *Procesbeschrijving Beheren calamiteitenzorgsysteem.*